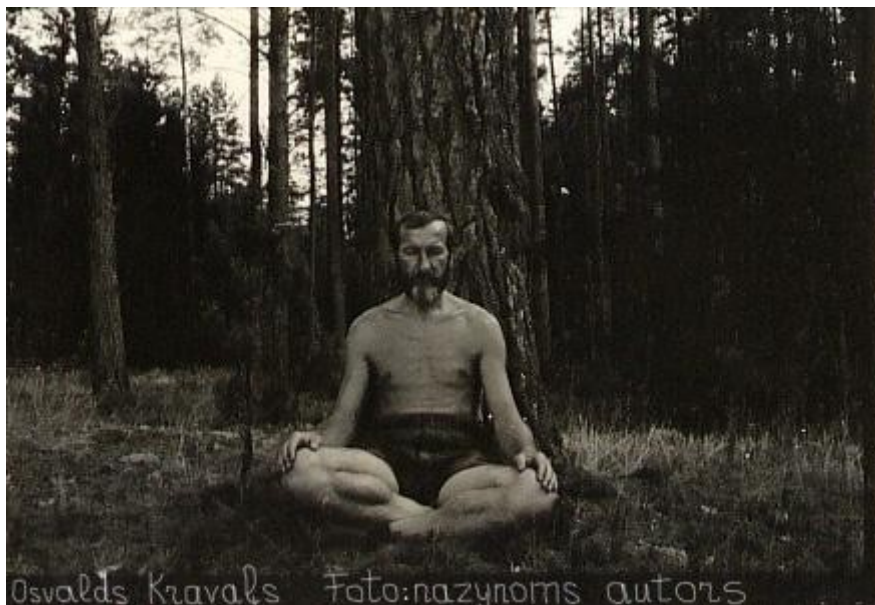

Osvalds Kravals

Aivīkstis pōrcālōjs

(Brauciņu dzejvuli Latgolai)
1983. - 1984.

Nu Oskara Seiksta saceitō:

“КГБ” dokumentūs Osvalds Kravals nūsaukts par “ярый националист и религиозный мистик” i pret jū pīlītō psihiatriskū medicīnu.

Dārznieks
(Miervaldim)

Aiz Krāslavas kur saule lec,
Tur vienu greizu veci redz,
Un greizs tam plecs un pats viņš vecs,
Bet sirds tam krūtīs jautri lec,
 Jo agrāk nekā visi mēs
 Šis vecis redz,
 kā saule lec...

Kaut pats viņš vecs un greizs tam plecs,
Un īgns prāts... un vēl nez kāds
Tas vecis tur — aiz Daugavas...
 Varbūt tas nav aiz Krāslavas?
 Varbūt tas ir aiz Braslavas?
 Varbūt aiz senās Maskavas,
 kur miests snauž —
 Jarmakovskoje.

Bet kas to zin! Lai iet un min
Tā veča pēdās, priekos — bēdās,
 Kur vecis gūlās, vecis sēdās,
 Kur viņš ar sievu gadiem ēdās.

Ir viņa bērni zināmi,
 un viņa darbi — brīnāmi:
Tā veča dārzā vīnogas
Aug griezdamās — kā brīnogas.
Un vēl nez kādi koki aug,
Jo viņš ir visu stādu Draugs.
Ir vecim sirma bārda, raug,
Viņš skatās, skatās —
 teiks man:
 draugs!
Un es to pašu jūtu, raug,
Divs vieglums manī gaiši aug.

Te, Austrumos pie Daugavas,
Te daudz kas citād' notiekas,
Te daudz kas citād' ieraugās.
Te nīkst un plaukst bez ierauga:
 Ar vienu spītu, vienu gribu,
 Ar lūpu čukstu, acu zību.

Un lai man piedod jauns un vecs,
Ja nepareizi Saule lec.
Ja nesaku, kā Saule noriet.
Jo, liekas man, tā NENORIET.
 Un kādā klusā Dvīnas ielā,
 Tai pilsētā pie Daugavas,
 Rau, ceļas plaksts, kāds paveras,
 Jā, Andrejs Pumpurs paceļas:
 Uz priekšu dodas — kalpot caram,
 Uz atpakaļ — dot brīvi garam
 Iet Pumpurs, kara intendants.
 Bet, nonācis mūž' vakarā,
 Viņš modās Lāčplēš' augumā.

Te daudz kas, saku, nava vecs, -
Aiz Krāslavas kur Saule lec.
Te atkal pastāv Koknesis,
Ašs Pārcēlājs uz Daugavas,
Pats stiprākais tam - zeltnesis,
Lai nāk jebkurš un saturas,
Kad krampju puikas saķeras.

Bet jāauj kājas, manas mājas
Man pašam vēl nav zināmas.
Vai tas ir daudz? Vai tas ir maz?
Kas zin, lai man to pasaka.
Man liktens - Ceļš. Tā kārkli melš
Un slaidās egles vējā elš,
Bet pamostos un paveros,
Vienalga, kur es patveros,
Aiz Krāslavas kur Saulē lec,
Tur vienu gaišu Veci redz.
Pats galvenais, ka dzīvo vecs
Vīrs
kas redz, kā mūždien Saule
lec,

Ik rītu lec - un nenoriet,
Un nenoriet, un nenoriet...
Aiz Krāslavas, pie Daugavas.

12.novembris 1983. Daugavpils

Sirds,

Maņ jer toka vīna poša sirds,
Maņ jer toka vīna poša Saulá.
Voī as asu nabogs,
 voi as asu bogots?
Pasokit maņ ļauds, o, pasokit!

Maņ jer toka vīna poša sirds,
Maņ jer toka vīna pošā Pļova.
Voī as asu nabogs
 voi asu bogots?
Pasoki maņ, muna dōrgō Saula!

Maņ jer toka vīna poša sirds,
Maņ jer toka vīna dzymtō Mōja.
Voī as asu nabogs
 voi asu bogots?
Pasoki maņ, viejeņ klaidūneit!

Maņ jer toka vīna poša sirds,
Maņ jer toka vīna lykta Gaita.
Voī as asu nabogs
 voi asu bogots?
Itū pascās toka muna Mōtá.

Toka dāls muns, toka muna máita
Pascās maņ ai sovu dzeivis gaitu.

I nikas - nivīns, nivīns, nivīns.
Pať tī mōkūni, kas gaisu klaidā.
Daudz kū redziejuši, daudz kū zyna,
Maņ nikō nikō jī navar sacāt!
Maņ jer toka vīna poša sirds,
Maņ jer toka vīns pats, Draugu Bārzs.
Tys maņ var kū sacāt,
 tys maņ šū tū soka,
I as paklausu, i Bārza celi ejmu.

Maņ jer toka vīna poša sirds,
Maņ jer toka vīna pošā Saula.
I iz zámis nazynu, kas cyts jer vārts,
Zynu toka augt,
 I Zám' ai Dabas' vinōt,

Maņ jer toka vīna poša sirds,
I jer toka vīns pats, Kolns iz zámis.
Iz tō kolna mōja, iz tō kolna mōtá,
Koč i as iz cyta kolna asu.

Koč i as iz cyta Kolna asu,
Sovu Augt, i Stōvāt, myužu nasu,

Nadūd, Dīvs, maņ pakrist,
 nadūd, Dīvs, maņ palaist,
Vysu sovu myuža Sōpi viejī.

Maņ jer toka vīna poša sirds,
Maņ jer toka vīna pošā Baiļa.
Na nu Bādys, na nu Sōpis,

a nu Laimis -
Tai kai zalta gryudam bailis
ir nu Gailā.
Taida munā sirdī dzeiva bailā.

Maņ jer toka vīna pošā sirds,
I as pats, iz Zāmis asu Vīneigs.

I iz Laimi smeļūt ejmu drūss -
Tai kai tauryns lidynoņ iz Guni.

Tai kai zivtenā iz Olūteni it,
Iz tānīti, nu kureinis Vyss sōcās,

Maņ jer toka vīna pošā sirds, -
Zalta saulis Gryuds iz munys mālis.

Zalta saulis Saknā, zāmī augta,
Zalta Saulis saknā
munā Tautā!

23.juls, 1984. Medni - Zilini - Ļaudōna

Celá-sakná

Ai, lelcelá sakná sirdī -
Kai pīminis sakná bolta,
Na izraut, tevi, a dzirdāt,
Lai napaliç sausa i solta.

Ai, lelcelá sakná maņ sirdī,
I ritinā rīpys - pa granti,
I spiči - pret vysu dzierdeigī,
I auss, munys toža skaņ tá.

Kai bungys plūsmys pret vysu -
Pret vieja pyutīni kotru,
Pret mōkūņus ejūšos dīnys dzysu,
Pret mopeða tarkški, pret ōtru,

Pret gūvs, mōvīni meža pusī,
Pret vušku nūpyutu klusu,
Pret tū, kas klīdz, pret tū, kas klusej,
I pret tū, kas jau myuža dusā.

Ai, lelcelá sakná maņ sirdī,
Ai, palākis patmaļu akmins,
Iz Borkovys celá - zirdzeigs,
A toka bez spōrnim, bez minis.

Cik seņ jer beigys, kod sōkums beja,
Cik svīdru tá beja nūlejs,
Maņ naradzama šo veira seja —
Ni saiminika, ni gōjīeja nūsiejs,

Viņ ceļmalá sāta snauž vīna
Ai pībyuvātu pi tūrná klāvu.
I īgōjīejim jer toka šei dīna,
I nikō cyta jīm tá navā.

Soka, izgōjam, tod atnōcām otkon,
Soka, viejeņom jumts vāļ beja.
I vysa dzīsmá — atmiņu motkōs
I vysa dzeivá — kai jūceiga deja.

Ai, lelcelá sakná maņ sirdī,
Ai, Aivīkstis leidzonums augleigs!
I nazynu, kas itū zámi dzyrda,
I kai vāļ tei dūd augļus.

O, lelcelá dodži breinumsōrti,
O, peipiņu boltys vaiņuks!
O, viegriškys — koč āj kōrtīs,
Toka nasokit: asu vaineigs.

Na muna, na tova tá vainá,
O, dōbula sorkonō teirums
Beja ceļmalī tai kai daina,
Kai gudra saimnīka veirums,

Na muna, na tova tá vainá.
Nu Pamatim nūgōši asom,
I naprosi ni švagram, ni svainám,

Prosi saknái, prosi rosai!

Ai, lelcelá sakná maņ sirdi,
Ai, lelcelá smördy nōsis.
I vīnolga - voi dzīdi, voi smirdi -
Mūsu nūklusiejumi krōsis.

Krōsis ceļmalá mizeiši mozi,
Krōsis nalaikā isātys auzys zalis,
Krōsis gūvs, - tai kai kozys,
I gryba - āst, galis da valis.

O, mūsu gryba tymsa — okla,
O, mūsu prōteni steivī!
Ka nazynom vactāva orkla,
Ka naatminom jō lānū dzeivi.

Ka vieja dziernovys seņ dzysa,
Ka lipom zors kolst pec zora.
I bītu tá muna dzīsmá vysa,
Kap na klejōtōju bora,

Kas kai sisini vysu apād,
I tōļok skrīn laimi meklāt,
I naprūt vairs cylvāki sādāt,
Tokā skrīn kai jūs gaideitu peklī.

A moža i gaida nalobis mūsu,
A moža i guni jau ikiurs, zam kotla,
I tápat, - zámis viersā - kai myusys
Sovys proklamacejis siej kotrā.

Ai, lelcelá sakná maņ sirdi,
Ai, skrišona muna bez māra,
As atsasiežu pi patmaļom mirkli,
Atsasiežu, i atsamūst manī Māra.

Atsamūst zámá ai bolūža bolsu
Zam bez-spōrnu patmaļu jumta,
Atsamūst zámá ai sakni kolstūšū,
Ai munu sakni, ai dzyntū.

I nazynu vairs, kū maņ prasāt,
Jius, palicieji, zámisorgi dōrgi,
As nagrybu ai jiusim kasātis,
Jius, taipat, asot gona vōrgi.

Ai, ūzuly, lipys, kļovi... ai, kūki,
Seņ stateiti Zámis vaigā.
Ai, ūši, gūbys, kaštani - ruku
Dūdit tīm, kas pasauli staigoj.

Nanūkolstit, vāļ izturit drusku -
Itys trokums tok ņaizi pōris!
Vāļ mozu drusku, da otpusku,
Kod pōrskrīs, itī sōrni.

Ai, lelcelá sakná maņ sirdi,
Kai dzīsmá valk dūšu ōrā,
I izskrīn leits i sakni dzyrda,

A sōpá, nazyn-ci pōrīs,

Nazyn, nazyn; jer jōdora laiki -
Na asfalti lelcelim pōri jōlej,
Na vysaidi lobumi jōsūla.
Izkiup sūliejumi kai tvaiki.

I as zynu: tápat, šymā pošā vitā,
As zynu, kas jōdora šymā litā.
Kai pīnenis saknā dzeiva i cīta
Muna dūša stōv pec litys.

As zynu, kas jōdora šymā litā,
Kap cylvāks grybātu dzeivōt,
Jōpīsīn bādā kai koza pi mīta
I jōit brōļus breivōt,

Jōit mōsom paleigā drūši,
Kod nu tevā paleigu prosa
I sazīdās, sazīdās zámá kūši,
I mīls būs, leits, i sylta - rosa.

Ai, lelcelá saknā sirdī,
Nasaplās, mani da gola!
Ni as klīgšu, ni kas dzierdās,
Maņ sirdī dzymst Tāva sola.

Sola, ai, breineigō sola!

24.juls,1984. Pamaty - Borkova

Svātdīnā pi Mežulim

Lai slaveita teik svātdīnā, augstokūs varu dūtō,
Lai slaveits teik nedelis pādejōs dīnys opolums!
As dzižu dzīsmi cylvāka lelōkijai mūcejai –
Pec dorbu gaitys otkon atsagrīzt, solumā.

Na soltā zylvu i vārdīvu stōvūklī rudiņūs,
A dvāselis inokumu audzātā dōrzā,
A zyrga skōbiņu breineigi sōrtijā rudumā,
I kačeīša lelyjā draudzeībā, kurys ap kōjom jorzojās.

I nikur navāg it, navāg skrit, i navāg plāstīs.
Taidā dīnā ni par kū iz pasaulā navāg.
Guļ bazneica mīreigi, kai seņ nūgrymusā pils,
I kopu prīdī bacijāns ai sovu sīvu mīreigi stōv.

Īzamaun kaida gūvs, kaida mašinā aizskrīn.
I otkon klusums sirdī madam leidzeigi iplyust.
Dzār pīnu! Dzār pīnu – maņ Genoveva soka aizvīn,
Bysī vasals, – jei soka, – kai opolys kiplūks.

Muns ritineits, guļ pyunī pi gūvu klāva
I mugorsūma nu lelys celā pīpyulis pyušās.
I zynu, tik Naglūs taidis mīrs, cytur taida navā,
Cytur dzeivoj, maņ dūmōt, koč kai gryušōk.

A skotūs Vladislava grumbu izveitā vaigā,
Skotūs: gryutuma tō – cik jīm obejim bejs, jōceļ,
Lai lobūs ceļūs jūs bārni raibā pasaulī staigoj.
Par tū ka Školōtōjs, jer tys pats, viņ mōceitōjs!

Na ai vōrdu plyku, a ai dorbu tā bārņus mōca,
Ai styngru aci, i ai drūsu drauga rūku!
Ai sirdī – kai tāvs i kai mōtā, nu kō sōcās –
Mozs biernensš,
A izaug, skot, par lelu i gleitu kūku.

Aizīt pasaulā ceļūs vīna paaudzā pec ūtrys –
Aizīt maitinā strōdōt, vysaidūs fābriku cehūs.
Aizīt puīši, i atsagrīž jau, moža, godā ūtrā,
I pasyuta vysus pasaulā lobumus bokōs!

Jīm tāpat, jer labi — sovūs dzymtijūs Naglūs,
Sovu līpu dzaltonūs zīdūs i sārmyukšļa sorkonōs ūgōs.
I nivīns naiš, laupeitōjūs, i nivīns naiš, zaglūs,
Bys, kūka dzeivī laimeigs, leidz laikā kai kūks nūzagōzs,

Jer garō nedelā ai vysom sešom radeibys dīnom
Pagōjusā... i pīpildeita leidza ai pošom molom.
I jer svātdīnā, kod ni kur ejams, ni kur skrīnams,
Toka Nagli jer sirdī kei breineigi soldona sola.

Kai opolums agrūs bārņa sirds, prikūs dūtys,
Kai meļneicys tāpat, aiz celā – stōvā prižu audzi,
Kur školānu taiseiti putnu būreiši i kūšuma rūtys
Dzymtā školā kai piminā, kurū nōkuši saudzej.

Kleist mōkūņu bori, bezdeleigys skrīn mīsu ceļūs,
Jōslauc gūvs, moža vāļ kas ni-bejs, taidis vīnkōršs dorams.

I baciņāns-žugurā klabynoņ sovū tautys dzīsmi, bērniņ
ceļūtīs,
Aug apeini pi kotrys sātys, aug buļvi zam zāmis ōrā.

Vysi aug... Vysi svātdinī izaklausā - leidz sakņū golym.
I breinīs pošī, cik augšona jer breineiga, breineiga līta.
Ni tai gola, ni molys - itai myužēigōs dzeiveibys solai,
Ni tai saulis tryukst, ni tai tryukst sylta vosorys leita.

Lai slaveita teik svātdinā, augstōkūs varu dūtō!
Lai iaug tei kotrā, kai godskōrtys gradzyns jauns!
I lai, nōkušū nedeli īsōcūt, sirds, mudri rūtoj,
I rūkys lai napīkust, i acs, lai jer spraunys!

30.juls, 1984. Nagli pi Lubōna

Mērnieks

Es esmu mērnieks, zemes pārmērītājs
Un zemes sūtnis augstākajā tiesā.
Es esmu mērnieks, aicināts no Debess
Un ne no kantora kaut kāda liesa.

Tu netici, es redzu: joko tā kā niekus,
Tu pieradis te kalpot šim un tam, un
Es neliedzu tev tavus ikdienišķos priekus,
Bet nesaku – tu esi nezin kāda tur taifūns.

Tu esi zemes vējš, kas silti dvašo
Un tavi līdzgājēji ar tāpatās —
Jūs sasildāt te zemi, silus, pļavas plašās
Un bērnu sirdis, kas ar cerībām vēl skatās.

Un tic bez spaidiem dzīves bezgalībai tīrai,
Tik pēc, kad vilušies, tie sūkstīdamies stājas.
Tu apmulsti, tu attopi, ka vīram
Ir agrāk vajadzējis iedvest vīra stāju,

Ka vajadzēja daudz ko citād' darīt,
Bet ir par vēlu un atskatīties bailes.
Es saku: atskaties un neatliec uz parīt!
Un saku: atskaties no šīs te pašas smailes!

Ir zeme silti kūpoša no tavas elpas,
Ir bērni izauguši, nezinot — kamdēļ.
Un cik daudz atdevuši esam telpas!
Un cik daudz pazaudēts ir stipru dēļu!

Es esmu mērnieks, zemes pārmērītājs
Un augstais soģis, Debess tiesas sūtītis!
Un tamdēļ saku: neatliec līdz rītam!
Es saku: TAISNĪBA lai pukst mums krūtīs!

30.jūlijs, 1984. Nagli - Īdeni

Seņumtāvs

As asu miernīks, zāmis pormiereitōjs:
As asu miernīks, siržu lauku tāvs.
Par kū to kleistu as pa laukim - tai kai dzeitys?
Voi maņ vairs dzymtōs vītys vaira nav?

As b̄yšū gūdeigs jiusu priškā, brōli —
Nu Reigys tūrņainōs maņ seņ jau laiks bej bāgt,
Tik dūšys tryuka laistis taidā celī tōlā,
Jius, mōsys — dzismōtōjis, kam manis vāg?

Kam manis vāg tī tymā Reigys īlu trūksnī,
Dyumus tymūs ī smokōs nōveigōs, kas īlys tvanā tyn,
Kur skotlūgi tik aicynoj vilkt, naudys žyuksnī,
A as na tys, kas naudys lelūs ceļus zyn.

I maņ tī nav kō darāt, as tymā vitā slōpstu —
Storp tīm, kas sevi pat, par intēļgentīm lapni tur,
Storp tīm, kas plōpoj, nūzagauž ī jūkūs slopstōs,
I sausā molkā gudri slāpnu guni kur.

Tī nav kō darāt maņ, šōs zāmis lauku dālam.
As dūšu sajemu ī tautys dzīsmī vacā ejmu drūss.
I pazaver maņ sirdi caur saulis rītam vālam
Tāids plašums ī tāids dziļums, tautai pīdarūšs.

As asu miernīks, zāmis pormiereitōjs,
As asu miernīks, siržu lauku vacīs tāvs.
Ai sirdi atvārtu, kai rentgenstoru tumsā reitōjs
As soku drūši: iz zāmis tukšys nōvis nav!

Partū ka, ređz, jer toka bezgaleiga dzeivā,
Jer pagrymums, jer pamyrums, a zyni, pōrejūšs.
A zyni, brōļ, ī tevi tož jer lelō dzeivis breivā
Kai lozdu pudurs, pavasara zīdūs kūšs.

Oi, oi - oi, oi, kap pazeitu tu eistū sevi!
Oi, oi, kap atmūstu — cik mōtis vōrds jer gords!
I vysa volūda, kū tāv iz mālis dāvā,
I Latigolys smīklu dīvenš — mōla čorts.

A kap tu nūzasmītu brōļu-mōsu saimī!
A kap tu nūzasmītu leiks kai pūra bārzs!
I kap tu nūkrystu kai beigts pi zāmis smīklu laimī
I otkon augšamcaltūs tai kai Dīva bārns!

Par tevi nazynu, tu, celā molys klusis dzārōjs.
Tu apstōji ī pīsādi, ī soki maņ: nav vārts,
A zynu as, tāv sirds, jer taisna, tu, lakteņ-svārōjs,
Tu dzīsmā, kurei mani tai kai kraklu sevi mārč.

As asu miernīks, zāmis pormiereitōjs,
As asu miernīks, siržu lauku vaci vacīs tāvs.
Tu, brōļ, maņ nastōsti, as lobōk zynu - dzeitys,
As zynu vysu, nastōsti, ka dzeivis maņ iz zāmis nav.

Jer zāmā bogota, jer dzeivis augli soldī.
Oi, oi, voi aizmierš, esi, dōrgis, dōrgis brōļ?
Ka nav tāv cyta, kai tik okly dzeivis moldi,

I tod tu nabogs naasi, i tod tu asi brōls,

Tu asi mōsai brōls, — voi eistyn toka asi?
Tu asi brōlām brōls, — voi eistyn asi tu?
Tu asi dāls, tu asi tāvs, i itū laimi nasi
Tu sirdī sovā — kurā kōktā toka nūslāptu.

Maņ nasoki, kas tāv to lyka runys turāt!
Maņ nasoki par kū to klaidūns, pats!
Nu lela kolna as tā atsagrižu aizmiersteibys pūrā,
Nu lela tōluma maņ skaidri rōda acs,

As asu miernīks, zāmis pōrmiereitōjs,
As asu miernīks, siržu lauku vacuum vacīs tāvs...
I zynu toka — DZEIVŌT, tai kai saulains reitōjs,
Nu myglis iznōkūt, i soku: nōvis nav!

Nav nōvis maņ, nav nōvis tāv, i vysim mēsīm.
Viņ taisneibu — voi pīmini, muns celā molys draugs?
Viņ taisneibu ni apturāt, ni pīmigt, ļaudim gryušim
Mās, naļausim! — Par tū lai tukšōts dzaram-trauks.

Lai rūkys sažadūd! Lai ūša kūkā otkon dzymstom!
Lai dzeislōs otkon, brōļ, skrīn dzeivs ašnā guns!
Jer laupeitōjs tā mūsu sātōs pabejs, — klimstam.
Jer viltnīks sūliejs, daudz, kō vylta nasaūž pat, suns,

Jer zámá bejsá vōcu, pūļu, krīvu svešōs rūkōs.
Jer sveši kungi ašni syukuši i jer izkauts daudz.
Tu nasoki nikō, as itū vysu zynu, a zyni tu, ka toka kūkūs,
Ka toka ūšūs veirums jer, kas izskautīs myurus sauc!

Tu nasoki, ka brōļu storpā navāg, navāg sistīs!
I as tū pošu soku. A zyni tu, kam kryutīs vajag stōt?
As, idams atpakaļ iz dzyntū sātu, skotu: itys, itys,
A moža tys, kam vajag kraut, i vajag spēku krōt,

As asu miernīks, zāmis pōrmiereitōjs,
As asu miernīks, siržu lauku vacuum vacu vacīs tāvs.
As ejmu, runoju i prosu taisneibu, kai agrīs reitōjs,
Kam vyss kas jer, no toka dzyntōs zāmis nav.

Parkū to tai, parkū to tai — maņ prišknīks sacās.
I birokrats ai nūpītneibu vaigā padzeis, mani prūm.
As zynu vysu i koč na vysu pasoku jīm acīs,
Na kotrys gryb maņ rūku dūt, na kotrys jer tik dums,

Lai izalaistūs garōs runōs par tū, ka bārni nadzymst,
Ka škola jōslādz, pyrmō Latgaļ-škola Strūžāni.
A sirds, maņ sōp, a sirds, maņ lāktīs narymst,
I natycu, ka šymā vitā jau sōkušīs jer vokori.

Mož akmini tā atvālsim, mož cytu gūda zeimi
Mās, šymā dzyntōs zāmis vitā lieni nūliksim!
Tāv jerā kauns? — tu, prišksādātōj — maņ gon pa vysu geimi,
Maņ gon jer kauns, tu "Gaigalovys" dzim — dzi — rim.

Tu, apvinōtīs kolhozs, lelūs teirums, napōrskotams.
Jius, mierstūši pa nūmaļom, jius, tī, kas prūjom skrīn,
Voi teišom izmiers, apvydim? Voi teišom zámá skotam

Tá pŕozaviersš par brikšnim tukšim kotru dīn?

As asu miernīks, zāmis pŕmiereitŕjs,
As asu miernīks, siržu lauku vacu vacīs seņu senīs tāvs.
Tu nasviđ acīs maņ tūs lāmumus,
 i paragrafus leikūs,
 i saimnīciskūs lykumus,
 i vysu vysu itū - skota pec!
As asu taisneiba, as asu reitŕjs,
Koč manā pošā, moža eistyn nav.

2.augusts 1984. Stružāni - Drycāni

Kūkōjs

Maņ māmená pīšacāja:
Tōli, dielen, nastaigoj!
Nastaigōšu, nastaigōšu,
Laiđ mani i ustobā!

Maņ pi bolta bārza beja
Pošam sova ceļotova.
Nastaigōšu, nastaigōšu,
Bez sakneitom pasauli,

Bārzi, bārzi, kļovi kļovi -
Tī celeņu staigotōji.
Tī celeņu staigotōji
Pa mīzeiša piedeni.

Auga vysa labeibená
Tī, kur auga bārzi, kļovi.
Auga līpys zidādamys
Tī, kur auga tautu dāly.

Plōvā mīzi, plāsá lynu,
Lyuku veizis darynoja.
Audá deči, audá skustu
Mozā dyumu ustobā.

Nu veitula da ūzula
Pošā kolna galeni
Munā vitā styga tak,
Iz jyureni upā skrin.

Nastaigōšu, nastaigōšu,
Muna mila mōmulená —
Lai tī rudzi ,lai tōs lozdys,
Lai tī tōlūs ceļūs it.

Na as dzižu, na as raužu,
Kod ūzuly ceļūs it.
Lai ūzuly ceļūs it,
Tī, kur skudrys tacādamys.

Na to vysu laiku bejom
Mās, itā i vīteni.
Na to kļovi, na to ūši
Poš iz tāni atstaigō.

Plāsá mežu leidumniki,
Sāja boltu labeiben —
Gōja ūzuls, gōja līpa
Teirumnīka pīdeņūs.

Nu tōm pošom syltom zámom,
Nu tīm kolnu tōlumim —
Tai kai suneits, tēcā pakal
Kotrys sātys kūcenš leidz.

Tai kai začeits, par teirumu
Pōrtacāja zierņu laukā,
Tai gaileits, nu meža dzeivis

Pōrtácāja sietenī.

Syntim godu staigōdami
Nu tyukstūšu dzilūmim
Da itai tā vītenái
Asom mās, i atgōjuši.

Nastaigōšu, nastaignōšu,
Iz ūzulu vārdamīs.
Lai staigōja golūtneitá,
Dabasūs i ģaugus,

Dūd, Dīveni, syltu sauli!
Dūd, Pārkiuni, leituteni!
Lai aug rudzi, lai aug mīži,
Apeineiši grīzdamīs!

Dūd, Laimená, mýsim myužu
Leidz sauleitis augumam,
Dūd, mīlō Māržavená
Na prišk laika nanūlyuzt.

Dūd, Vosora, kūka spēku —
Da Rudiná nūstaigōt!
Da Rudiná nūstaigōt,
Bārnu daudzi pīdzeivōt,

Maņ māmená pīsacāja:
Tōlus ceļus nastaignōt,
Nastaigōšu, nastaignōšu,
Ceļšu jaunu ustabeņ.
Ceļšu jaunu ustabeņ
Iz vacīm i pamatim.

3.augusts 1984. Rogovka

Īzagrīz pi Reidzāna

— Pōrbrauç pōri upái Iča,
Giunis maitinái pi ciča!

— Meikul, Meikul, kū tu mōci?!
Kam tu pats, naapzasōci?

Tūmār pōrbrauç upái Iča,
I pīčār maitinái pi ciča!

4.augusts 1984, Rogovka — Cepleiši

Grāksyudzāi gatavojūtīs

Kū to sagraķōjs, asu, ka tu maņ svieteibu lidzi?
Ai, pierts,-gors, ai, vīnkōršōkīs nu gorim.
Par kū to tu mani napasorgōji, par kū to tu mani mīdzi
Pi zāmis, i lyki progulāt, sauli ai reita storim.

Kū to sagraķōjs, asu, ka tu maņ svieteibu lidzi?
Ai, pierts,-gors, ai, dzymtōs Latgolys svātīs gors.
Par kū to as svātdinī asu kai nu laivys izsvīsts Dridzi
I naprūtu maut, i sirds,-mīra tryukst, i aizbiedzs, stors.

Kū to sagraķōjs, asu, ka tu maņ svieteibu lidzi?
Ai, pierts,-gors, ai, zemņiku tautys vīnkōršīs gors.
Par kū to as vaineigs? Kur grāks muns, ka mīdž tu
Mani zam kūka, ni vōrda maņ nasoki, svātvokors.

Kū to sagraķōjs, asu, ka tu maņ svieteibu lidzi?
Ai, pierts,-gors, ai, dyžonōkīs nu dzimšonys pošys
leidz nōvis stuņdāi
pīlyudzamīm gorim.

Ai!

5.augusts 1984, Adamova

Raiņa motīvs

Muna jaunu diņu zāmá,
Muna bolta mōmulená,
Kam tu manim naatsasauci,
Muna mīlō tautys dzīsmá?
Kam tu manim naatsasauci,
Kod sauleitá mūdynōja?

Muna jaunu diņu zāmá,
Kam tu beji pamyrusá?
Kam tu beji pamyrusá,
Kod as sovā dzeivis reitá
Īzasōču, nazynōdams
Tovu sirdi, prūjom gōju?

Muna jaunu diņu zāmá,
Muna saulá golūtneitōs,
Kur tu asi, vōlyudzeitá,
Muna sirds, -pučēitá mīlō?
Nūkreit rosā gaiļu bolsūs,
Mūstās gaitai muna zāmá.

Muna jaunu diņu zāmá,
Munys dzeivis lelō dīna!
Poša jauna, poša muti
Tagad manim preteim snādz tu.
Tagad manim preteim snādz tu
Sovu sirdi balynōtu.

Muna jaunu diņu zāmá,
Muns dōrgō tāvu zāmá!
Kas par tū, ka bōrda siermā,
Kas par tū, ka gaita lāna!
Nav ni sōpis, nav ni kauna,
Sirdi pīdzymst miná jauna.

Muna jaunu diņu zāmá,
Muna mīlō mōmulená!
I maņ otkon bārnu dīnys
Īzasōc i napōrit.
Īzasōc i napōrit
Munā bārna sirdi dzīsmá.

Muna jaunu diņu zāmá,
Muna mīlō tautys dzīsmá!
Dzižūt dzymu, dzižūt augu,
Dzižūt sirdi imontoju —
Tāvu zāmis styprū sirdi,
Mōtis mudrū volūdeni.

Muna jaunu diņu zāmá,
Muna dzīsmá turpynōta!
Vālu izasōkom, vālu —
Gaita mūsu nasteidzeiga
Tai kai ōbulām pi zora
Munā vīnmār jaunā zāmi.

6.augusts 1984. Aizkalnā

Maltys krostā

Ai, nazasyrdi, syrdyn, ai, nazabeisti, duraka,
Ai, Onton, brōļ - voi teišam narādž tova acs,
As ejmu atpakaļ, vyss sazamīdzis kulākā,
As ejmu atpakaļ, i dōrgs jer tovs maņ placs.

Ai, brōļ, cik gryuši sirdāi, itai vacai sirdāi,
Ai, brōļ, cik nadržs, ļūdzeigs kotrys sūls,
As toka ōrieji taidis mīreigs, pōrzaviertis dzierdī,
As toka ōrieji taidis styprī nūteits digu spūls,

Ai, Onton, Onton, nadori maņ gauži šymā gaitā!
I tici maņ, ka itei gaita ciži vīnōs mīs!
I bīsīm spāks, i nabīsīm mās, pazudušūs skaitā,
Mās, bīsīm tārauds, a na vacis dzelzs, kas ryus,

Mās, bīsīm zámá augleiga, bīzs mežu kūkōjs,
Mās, bīsīm svātbirzá, na lileigs plōpu bors.
I vīnu ŗaizi kluseidami sažadūsīm rindži rūkōs,
I sazalasās pošā vydā dzymtōs zámis gors.

Ai, brōļ, maņ pīdūd, nūkaviejs, as asu, pīdūd,
Ai, brōļ, maņ pīdūd lānumu, ai, ceļšūs — bīšu veirs.
Cik augusts styprys! Spiž pi zámis mani augusts spīdūns,
No zynu, izsveisšu, no zynu otkon bīšu teirs.

I škeists kai bārza tōss, kas munōs bārnu dinōs
Maņ nōtonūs prikūs beja prīcynōjums mozs.
As sovā breivis olkā apzamaļdiejūs tī — myurus vīnūs.
Par tū, mož, tova sirds, i jyut: asu taidis kai oss,

I taidis kai najāga, i taidis kai breinums septeits.
A da, as vysaiđs asu, a da, as asu apzasaļdiejs,
I da, as, idams sovā spākā, nastyprys kai sapeits,
As viņ pa ceļmalim, lai styprynōtūs dzejvuleišūs diejs,

As ejmu pōrgurs, nazynu - mož dreiži sūli krisšu,
As ejmu celi vīneigū, kas maņ nu pošā Gora lykts.
I, ka viņ iztureišu atīšonys mūkys — sūlu: sisšūs,
I bīšu cineitōjs, i, zyni, mož na slykts.

Ai, nazasyrdi, syrdyn, ai nazabeisti, duraka!
Ai Onton, brōļ, tu pazaver ai sirdi, cik as vacs,
Cik vōrgs as atsagrižūs, sirdi žmīgdams kulākā,
I naspādams, i žīeleigi tāv lyugdams: kur tovs placs!

7. augusts, 1984. Malta

Muna Puša

Brauksim gostūs iz vacū Pušu,
Ti aiz Rāznys azara — mežūs.
Brauksim gostūs iz lobū Pušu,
I mās, nabysim cylvākūs svešūs.

Vāļ, soka, tá daņči nūteik,
I, ka kaidi sveši, to izsyt.
A nūdzīdi tautys dzīsmi —
Bysī sovs, i nikaids ni svešs,

Vāļ moža aizspāsim itymā dzeivī
Bōrbolu, vacō Šņukuta dzīsmū sīvu,
I, ka nabys, kauly steivi,
Poļku rausim i pīsauksim divu.

Kur taidi cylvāki pasaulī jerā,
Kas prīcōtis prūt i prūt skumt,
Ka vāļ pi deču ausšonys čerās,
To roksti taidi, ka nanūskaust,

Bōrbolys dzīsmā mani kausej
I sirdī nu ladim nav vaira ni minis.
As itymā augustā — dyžan sausā
Jōs dzīsmōs dzieržu lobys zinis.

Kai radeja islāgta i plyustu
Dzeivā nu laikim vacu vacim.
I strācōs itymōs as nanūlyuztu,
As nōkūtnī augtu da pošim placim.

Vāļ moža aizspāsim pūdu tāvu,
Vacū Odumu Kōpusteni.
Pārsimās piertī, lobōsim klāvu,
I dzierdāsim, tuk-tuk... kopu dzeni.

Avai, avai, — zīmā taiseitī lōči
Ai mada pūdi, ai vāzis-pūcis
Stōv naapdadzynōti kai vōči.
I večam iz dzeivī mozys nūcejis.

Mož rozkūrsim cepli i apdadzynōsim,
Iz slimineicu aiznāssim večam pošī.
Mož mōla garmanists nu calma stōsis
Pi gultys i nūraus, kū-ni-bejs, gožu.

Lai vacis Odums pizaceļ kōjōs,
Iz inuka kōzom jer otkon vasals.
Rodi i draugi jū gaida mōjōs
Pi azara, kurā jys beja pōrsaļs,

Īlyuzs aprelā ladūs, oi, soltūs,
Nu blitkōšonys idams iz sātu,
I sagiuts, sasaisteits nu māmenis boltōs,
I vīneigi — mož paglōbs, jū svātums.

Moža spoveds, — grāku nūžāla laikā
Sirdāi kotrai var dūt, jaunu elpu.

Moža Odums otkon sāss, laivā,
Brauks, azarā i īs, iz sovu telpu.

As tymā azarā igōju lānam
Syltā, syltā Pušys vosorys vydā
I ai gūrnim, i ai svīdrainom iuzom
Saprotu - navaru bīt, dzeivī cytā.

Saulis celenš ai bārnu golvom
Zalta speidumā vizeidams rōda:
Kur Reiga, kur jyura, a dzeivis bolva —
Tei zāmis pusā - mūs kūkūs kur stōda.

Kod pōrīsim liktinā upāi pōri
I atsarassim mās, krostā ūtrā?
Ai dzeivoj, vāciņ, ai, dzeivoj, veceit!
Ai, mīlī muni, nanūtryukstit!

Soka: vīnpadsmit myrušs jau šūgod,
Da goda beigu vāļ stypri tōli;
Nu a dzymušs toka četri... Pagōdoj,
Čyganka! — mās, pōrzavārssim zōlī?

Azara iudinā tymsā laistōs
Zalta celenā breinum-treisys.
Nascāsim: bejom! Sacāsim: bīsīm!
I poša nōvā nu mīsīm beisis.

Tā lelcelā leikumūs gon dodžu osūs
Dzeivis vaigā verās aina aiz ainys.
Strōdoj kaļtā naktī, nūbyrušs sosi,
Bierst ōbulī gordī — ni vainis...

Pabeju tā toka dīnys divys,
A sirds, soka: beji myžu vysu.
I nasaprūtu pats, i divūs,
Kas saista tik cīži tā mūsus.

Brauksim gostūs iz vacū Pušu
I mās, nabīsīm cylvākūs svešūs.
Moža pīzačārsim ai vysu dūšu
I palīksim tā pavysam — mežūs.

9. augusts, 1984. Dziļuksnis

Žālobys akminām
(Sīvys mūkys)

Bej gūtenā moza, kai Strupulā koza,
I pīna viņ inukim dāvā.
No atgōja pogosts i apādā gūvi,
I pīscā nazažālōt, A to...
 Nu, a kū-ža vacis kai aizmidzs!
Bej gūtenā moza, kai Strupulā koza,
I pīna... Ak, Dīva-mōt, kai-ža!
Nu parkū-ža jī nagō pi tīm, kam gūtenis div?
I pīscā nazažālōt, A to...
 Nu, ak, kū-ža, lobaits, viņ smājās!
Bej gūtenā moza - kai Strupulā koza,
I pī... jam, Dīvs! Oi, mož, klusāt?
No, kai-ža, voi kienens jūs naādynojs?
I pīscā nazažālōt, A to...
 Nu, a kū-ža... Dāls aizbiedzs, iz leišim.
Bej gūtenā moza, kai Strupulā koza,
I mož... Áj, Pūrain, tu nūstyn! Áj! Áj!
No, kai, voi tai dreikst? Sok, veceit!
Nu i kas, ka pīscāja klusāt! Oi bāda!
 Nu, a kū-ža, a kū-ža, a kū-ža!
Bej gūtenā moza, kai Strupulā koza,
I sīna — cik sanasts iz itīm placim.
No, kai, voi i nazynu... O, Pārkiuņ, spār!
Nūspār, lai napalīk da ni smokys!

31.augusts 1986. Ceļojūt viesturī

Maja gors

Ai deigstušu zōli teirejās
Zámá nu tō, kas pyust,
Ai dzeiveibys teireibu zámá
Vāļraiz paglōbá m̄ys;

Ai bierzeišu teireibu orumi
Pret dabasim pakolnūs kōp,
Ai Pārkiuná leitu izmozgoj
Grōvu rānys, kas sōp;

Ai teirumu bryungonīm klaipim
Reitdīnys maizeitá deigst,
Ai kōrklūs augušom pļovom
Zámá nu jauna sleikst;

Ai mōkuli boltu pret sauli
Celās dyuksnōjs ī teic,
Ai Vysuma ritumu audūs
Mūstās par Latveji reits;

Ai naizbraucamim celim
Zámá vāļ kŭ to gryb dvást,
Ai pretrunōs plūseitu sirdi
Tū vysu dzeivojom mās;

Ai liktinám pamastom sātom
Vandals, ir p̄riceigs ī borgs,
Ai nadzumušijim bārnim
Mūrgoj vecs, - kopu sorgs;

Ai deigstušu zōli teirejās
Zámá nu tō, kas pyust,
Ai dzeiveibys teireibu zámá
Šūraiz vāļ paglōbá m̄ys.

1987. Potarova